

การศึกษากระบวนการสอนซอด้วงระบบ P.Q.C.T.

กรณีศึกษา: ครูจิรพล เพชรสม

A STUDY OF THE TEACHING PROCESS OF TREBLE FIDDLE
WITH P.Q.C.T. CASE STUDY: JIRAPOL PETCHSOM

สุวรรณา แก้วศรีใส * ธนกร เพ่งศรี ** และปรเมศวร์ โพธิ์คล้าย ***

SUWANNA KAEWSRISAI, THANAPORN BHENGSRİ, AND PARAMET PHOKLAI

บทคัดย่อ

การศึกษากระบวนการสอนซอด้วงระบบ P.Q.C.T. กรณีศึกษา: ครูจิรพล เพชรสม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการสอนซอด้วงระบบ P.Q.C.T. โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย ผลการวิจัยพบว่า

กระบวนการสอนซอด้วงของคุณครูจิรพล เพชรสม เน้นรูปแบบการถ่ายทอดระบบ P.Q.C.T. ได้แก่ ความเป็นมืออาชีพ (Professional) หมายถึง การวางแผนการบรรเลงซอด้วงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ รวมทั้งกระบวนการทั้งหมดของการสร้างงาน การบรรเลงซอด้วงมีคุณภาพ (Quality) หมายถึง คุณภาพในการบรรเลงซอด้วงซึ่งรวมถึงคุณภาพของผู้บรรเลง คุณภาพของซอด้วงที่ใช้ในการบรรเลง คุณภาพของความไพเราะในการบรรเลงเพลง มีสมรรถนะ (Competency) หมายถึง ฝีมือในการบรรเลงซอด้วงอย่างมีคุณภาพ ความคล่องตัวของระบบสมองกล้ามเนื้อ หรือความชำนาญการคิดประดิษฐ์ริเริ่มสร้างสรรค์ ทำนองเพลง รวมทั้งสมรรถนะในการบรรเลงซอด้วง สมรรถนะในเรื่องของฝีมือ สมรรถนะในเรื่องของคุณภาพ หรือฝีมือในการบรรเลงซอด้วงอย่างไพเราะ สมรรถนะ

* นิสิตหลักสูตรดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

College of Music, Mahasarakham University

** อาจารย์คณะดุริยางคศิลป์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

College of Music, Mahasarakham University

*** อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรดนตรีศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Music Education Program, Roiet College of Dramatic Arts, Bunditpatanasilpa Institute

ในเรื่องของการดำเนินกลอนเพลงและมีกระบวนการสอน (Teaching) หมายถึง กระบวนการทั้งหมดที่ได้มีการสั่งสมและนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์งานการบรรเลงซอด้วง

รูปแบบการถ่ายทอดระบบ P.Q.C.T. ประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญหลัก คือ วิธีการเรียนการสอนเพลงพื้น กระบวนการเรียนการสอน วิธีการสอน ปัญหาและวิธีการแก้ไของค์ประกอบของการฟังดนตรี สัญลักษณ์การบันทึกโน้ต แบบฝึกและเพลงฝึกปฏิบัติการบรรเลงซอด้วง มีการประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการบรรเลงซอด้วง รวมทั้งการวัดผลการประเมินในภาพรวม

คำสำคัญ: กระบวนการสอนซอด้วงระบบ P.Q.C.T. รสมี

Abstract

The objectives of this research was to study the teaching process of Treble Fiddle with P.Q.C.T. using qualitative research methodology. Data were collected from relevant research papers and interviews with several Thai music experts. The findings of the research revealed that:

The teaching process of Treble Fiddle by Jirapol Petchsom emphasized the knowledge transferring system called P.Q.C.T. The system consists of 1. Professionalism (being professional) which means playing music with the Treble Fiddle in accordance with the situation including the whole process of creating a play by the Treble Fiddle with quality. The quality refers to playing the beetle, including the quality of the performer, the quality of the Treble Fiddle used in the play and the quality of the melody in the music. Competency means the skill in performing quality, the agility of the brain muscles or artificial intelligence Incorporating melody and performance in the Treble Fiddle, the performance in the craft, the performance in quality or how to play the Treble Fiddle beautifully, the performance of the song and the teaching process. All the processes were developed and applied in the creation of the Treble Fiddle playing.

The main content of the P.Q.C.T. system consists of the in a folk music lesson, the teaching process, teaching methods, problems and solutions, the element of listening music, symbols and notes, practicing and music practice chanting. There was continuous formative quality assessment to correct mistakes in playing the Treble Fiddle as well as the overall summative evaluation.

Keywords: The teaching process of Treble Fiddle with P.Q.C.T., Artistry

บทนำ

ดนตรีไทยเป็นศาสตร์และศิลป์แขนงหนึ่งที่ใช้การสืบทอดแบบมุขปาฐะ (Oral Tradition) ใช้กระบวนการปฏิบัติสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น อันเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมดนตรีของไทย และกระบวนการเรียนการสอนดนตรีไทยมีแนวทางที่สำคัญยิ่งทางหนึ่งคือการสืบทอดให้เหมือนต้นแบบเพื่อให้คงความไพเราะซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของดนตรีไทยตามแบบปรมาจารย์ด้านดนตรีไทยได้สร้างสรรค์ไว้ ดังนั้นการเรียนรู้ดนตรีไทยจึงเป็นวัฒนธรรมแห่งจารีตกล่าวคือ เป็นการเรียนรู้วิถีตามที่ปฏิบัติสืบทอดกันมา เพื่อคงความเป็นอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมดนตรีไทย ทั้งด้านพิธีกรรมความเชื่อ พิธีไหว้ครู ธรรมเนียมปฏิบัติของนักดนตรีไทย ฯลฯ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะคงอยู่มาจนถึงปัจจุบันไม่ได้หากปราศจากการอนุรักษ์สืบทอดจากครูดนตรีไทยสู่ผู้รับสืบทอดดนตรีไทยรุ่นต่อไป

หลวงไพเราะเสียงซอ (อุน ดุริยชีวิน) เกิดเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2435 เริ่มเรียนวิชาดนตรีที่บ้านโดยบิดาเป็นผู้ถ่ายทอดการสืบทอดวงให้ ต่อมารับราชการเป็นมหาดเล็กในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เมื่อครั้งยังทรงเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ ได้ศึกษาวิชาดนตรีกับพระยาประสานดุริยศัพท์จนมีความสามารถเป็นครูสอนดนตรี ต่อมาท่านได้ขึ้นชื่อว่าเป็นเอกทางด้านเครื่องดนตรีประเภทซอ สมราชทินนาม “หลวงไพเราะเสียงซอ” ที่ได้รับพระราชทานจากรัชกาลที่ 6 ผลงานทางด้านดนตรีของท่านมีปรากฏในราชการเป็นอันมาก หลวงไพเราะเสียงซอได้ถ่ายทอดวิชาการทางด้านดนตรีให้แก่ลูกศิษย์ไว้หลายคน ซึ่งผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดจากท่านโดยตรงจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ซึ่งในปัจจุบันมีอยู่ 2 คน เท่านั้น นั่นคือ ครูเชวงศักดิ์ โพธิสมบัติ และครูจิรพล เพชรสม

ครูจิรพล เพชรสม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย (เครื่องสายไทย) อดีตผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ดที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของวงการดนตรีไทย เป็นบุคคลที่มีความสามารถทางด้านเครื่องสายไทยซึ่งท่านเริ่มเรียนดนตรีครั้งแรกกับบิดาและคุณปลัดซ้อน โพธิสมบัติ เรียนซอด้วงก่อนต่อมาจึงเรียนซออู้ หลังจากชนะเลิศงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนที่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ ท่านได้เข้าเรียนที่โรงเรียนนาฏศิลป์ กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบัน คือ วิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ท่านได้เริ่มเรียนซอกับหลวงไพเราะเสียงซอครูจิรพล เพชรสม ได้ศึกษามาตั้งแต่เริ่มเรียนชั้นมัธยมต้น และได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้การบรรเลง ซอด้วง ซออู้ ซอสามสาย จากหลวงไพเราะเสียงซอ (อุน่ ดุริยชีวิน) นอกจากนี้ครูจิรพล เพชรสม ยังเป็นผู้ที่มีความสามารถด้านดนตรีพื้นบ้านอีสาน ท่านเป็นผู้นำในการก่อตั้งวงดนตรีพื้นบ้านอีสานและประดิษฐ์ชุดการแสดงพื้นบ้านอีสานต่าง ๆ มากมาย เช่น การแสดงฟ้อนมโนราห์เล่นน้ำ การแสดงฟ้อนสังข์ศิลป์ชัย การแสดงเซิ้งบั้งไฟ การแสดงฟ้อนศรีโคตรบูรณ การแสดงฟ้อนศรีทันดร เป็นต้น (คณะกรรมการอำนวยการจัดงาน 120 ปีชาตกาล หลวงไพเราะเสียงซอ (อุน่ ดุริยชีวิน), 2555, น. 53)

กระบวนการสอนซอด้วงของคุณครูจิรพล เพชรสม เน้นรูปแบบการถ่ายทอดระบบ P.Q.C.T. (Professional Quality Competency Teaching) ซึ่งหมายถึง กระบวนการบรรเลงซอด้วงที่มุ่งเน้นคุณภาพ ความไพเราะ ความคล่องตัว สมรรถนะในการบรรเลงอย่างมีคุณภาพ มีการวางแผน มีการเตรียมการและการประเมินผลสำเร็จโดยรวมในการบรรเลงซึ่งสมรรถนะ หมายถึง ฝีมือในการบรรเลงอย่างมีคุณภาพ รวมไปถึงความคล่องตัวของระบบสมอง กล้ามเนื้อ หรือความชำนาญในการคิดประดิษฐ์ริเริ่มสร้างสรรค์ทำนองเพลง รวมทั้งการคงรักษาสมรรถนะในการบรรเลง สมรรถนะในเรื่องของฝีมือ สมรรถนะในเรื่องของคุณภาพพรสมือในการบรรเลง สมรรถนะในเรื่องของการดำเนินกลอนเพลง เป็นต้น ส่วนคุณภาพ หมายถึง ความไพเราะในการบรรเลง คุณภาพของเพลงที่ใช้ในการบรรเลง คุณภาพของผู้บรรเลง คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการบรรเลง ส่วนมืออาชีพ หมายถึง การวางแผนการบรรเลงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ รวมถึงกระบวนการทั้งหมดที่ได้มีการสั่งสมมาและนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์งานการบรรเลงซอด้วง (จิรพล เพชรสม, 2555, น. 1)

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญและมีความสนใจที่จะศึกษากระบวนการสอนขอด้วงระบบ P.Q.C.T. ของครูจิรพล เพชรสม เพราะถือได้ว่าเป็นองค์ความรู้เฉพาะตัวในด้านการบรณเลงขอด้วงของครูจิรพล เพชรสม ปรากฏชัดในด้านความเป็นครุดนตรีที่ให้ความสำคัญต่อการสอนทักษะปฏิบัติ เพื่อช่วยในการศึกษา การให้ความรู้ด้านเทคนิควิธีการปฏิบัติ แบบฝึกปฏิบัติเหมาะแก่การนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนดนตรีในระบบการศึกษาในปัจจุบัน เพื่อเผยแพร่และอนุรักษ์กระบวนการสอนขอด้วงระบบ P.Q.C.T. ของครูจิรพล เพชรสม ให้แก่ผู้เรียนหรือผู้ที่สนใจในทุกระดับนำไปใช้ฝึกฝน พัฒนาทักษะบรณเลงขอด้วง แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการบรณเลงขอด้วง และนำไปประยุกต์ใช้ในขั้นที่สูงขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษากระบวนการสอนขอด้วงระบบ P.Q.C.T. ของครูจิรพล เพชรสม

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษากิจกรรมการสอนขอด้วงระบบ P.Q.C.T. ได้แก่ วิธีการการสอนเพลงพื้น กระบวนการสอน วิธีการสอน ปัญหาและวิธีการแก้ไข

วิธีการศึกษา

1. ขั้นศึกษาข้อมูล

ศึกษากิจกรรมการสอนขอด้วงในระบบ P.Q.C.T. ของครูจิรพล เพชรสม ในเรื่องเกี่ยวกับแนวคิด และการฝึกทักษะในการเตรียมความพร้อมการบรณเลงขอด้วง

2. ขั้นการวิเคราะห์

วิเคราะห์กระบวนการสอนขอด้วงระบบ P.Q.C.T. ของครูจิรพล เพชรสม เกี่ยวกับแนวคิดและการฝึกทักษะในการเตรียมความพร้อมการบรณเลงขอด้วง เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในการเสริมทางด้านการสอนทักษะการปฏิบัติ และการให้ความรู้ด้านเทคนิควิธีการปฏิบัติแบบฝึกปฏิบัติขอด้วง

3. ขั้นการตรวจสอบ

3.1 นำข้อมูลที่ได้จัดเก็บรวบรวม ดำเนินการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ

3.2 หลังจากการแก้ไขและปรับปรุงแล้ว นำกระบวนการสอนชอด้วงระบบ P.Q.C.T. ที่ได้จากการจัดเก็บไปเสนอต่อครูจิรพล เพชรสม (ผู้เชี่ยวชาญ) เพื่อพิจารณาเนื้อหาและนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข

3.3 นำกระบวนการสอนชอด้วงในระบบ P.Q.C.T. ของครูจิรพล เพชรสม ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเสนอต่อครูจิรพล เพชรสม (ผู้เชี่ยวชาญ) เพื่อตรวจสอบอีกครั้ง จากนั้นนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข

3.4 นำกระบวนการสอนชอด้วงในระบบ P.Q.C.T. ของครูจิรพล เพชรสม ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเผยแพร่ให้แก่ผู้เรียนหรือผู้ที่มีความสนใจศึกษาในทุกระดับนำไปใช้ฝึกฝนและพัฒนาทักษะ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการบรรเลงชอด้วงและนำไปประยุกต์ใช้ในการบรรเลงในขั้นที่สูงขึ้นหรือนำไปพัฒนาต่อยอดความรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งหาประสิทธิภาพในการศึกษาในครั้งต่อไป

ผลการศึกษา

1. กระบวนการสอนชอด้วงระบบ P.Q.C.T. ของครูจิรพล เพชรสม

1.1 ผลการศึกษาระบบการสอนชอด้วงระบบ P.Q.C.T. ของครูจิรพล เพชรสม

จากการศึกษา พบว่า กระบวนการสอนชอด้วงระบบ P.Q.C.T. หมายถึง ระบบหรือกระบวนการที่ฝึกทักษะในการบรรเลงชอด้วงของครูจิรพล เพชรสม ที่มุ่งเน้นให้เกิดความคล่องตัวในการบรรเลงชอด้วง และมีความชำนาญในการบรรเลงชอด้วงให้สูงขึ้น เน้นคุณภาพของเสียง ระบบบันไดเสียง รวมทั้งกลวิธีการประดิษฐ์เสียงให้เกิดความไพเราะ เน้นการรักษาสมรรถนะ รสมือ และความคล่องตัว รวมทั้งการเรียนการสอนและการประเมินผลทุกขั้นตอน ซึ่งกระบวนการสอนชอด้วงระบบ P.Q.C.T. ประกอบไปด้วย

P = Professional (มืออาชีพ) หมายถึง การวางแผนการบรรเลงชอด้วงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ รวมทั้งกระบวนการทั้งหมดของการสร้างงานการบรรเลงชอด้วง

Q = Quality (คุณภาพ) หมายถึง คุณภาพในการบรรเลงชอด้วงซึ่งรวมไปถึงคุณภาพของผู้บรรเลง คุณภาพของชอด้วงที่ใช้ในการบรรเลง คุณภาพของความไพเราะในการบรรเลงเพลง

C = Competency (สมรรถนะ) หมายถึง ฝีมือในการบรรเลงชอด้วงอย่างมีคุณภาพ ความคล่องตัวของระบบสมองกล้ามเนื้อ หรือความชำนาญการคิดประดิษฐ์ ริเริ่ม

สร้างสรรค์ทำนองเพลง รวมทั้งสมรรถนะในการบรรเลงซอด้วง สมรรถนะในเรื่องของฝีมือ สมรรถนะในเรื่องของคุณภาพ หรือฝีมือในการบรรเลงซอด้วงอย่างไพเราะ สมรรถนะในเรื่องของการดำเนินกลอนเพลง

T = Teaching (กระบวนการสอน) หมายถึง กระบวนการทั้งหมดที่ได้มีการสั่งสมมาและนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์งานการบรรเลงซอด้วง

ในการบรรเลงซอด้วงทุกครั้งจะต้องมีการประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการบรรเลงซอด้วง รวมทั้งการวัดผลการประเมินในภาพรวม ซึ่งกระบวนการสอนซอด้วงระบบ P.Q.C.T. ของครูจิรพล เพชรสม จะประกอบไปด้วย องค์ประกอบเนื้อหาสำคัญหลัก คือ วิธีการเรียนการสอนเพลงพื้น กระบวนการเรียนการสอน วิธีการสอน ปัญหาและวิธีการแก้ไข องค์ประกอบของการฟังดนตรี สัญลักษณ์ การบันทึกโน้ต แบบฝึกและเพลงฝึกปฏิบัติการบรรเลงซอด้วงของครูจิรพล เพชรสม

1.2 ขั้นตอนการเตรียมความพร้อม ในการฝึกปฏิบัติการบรรเลงซอด้วงของ ครูจิรพล เพชรสม ประกอบด้วยแบบฝึกเบื้องต้นในการบรรเลงซอด้วง และแบบฝึกปฏิบัติ 9 แบบฝึก ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1.2.1 แบบฝึกเบื้องต้นในการบรรเลงซอด้วง

- 1) ทำนั่งในการบรรเลงซอด้วง
- 2) หลักการวางตำแหน่งนิ้ว
- 3) ระบบการเปิด ปิดนิ้ว
- 4) ระบบการใช้คันชัก
- 5) การควบคุมเสียง

1.2.2 แบบฝึกปฏิบัติที่ 1 การวางตำแหน่งนิ้ว

1.2.3 แบบฝึกปฏิบัติที่ 2 ความคล่องตัวของระบบการใช้นิ้ว

1.2.4 แบบฝึกปฏิบัติที่ 3 การไล่โน้ตตามบันไดเสียง

1.2.5 แบบฝึกปฏิบัติที่ 4 การสับัดคันชัก, การสับัดนิ้ว

1.2.6 แบบฝึกปฏิบัติที่ 5 การขยี้

1.2.7 แบบฝึกปฏิบัติที่ 6 รูปแบบการพรมนิ้ว

1.2.8 แบบฝึกปฏิบัติที่ 7 การปรับ

1.2.9 แบบฝึกปฏิบัติที่ 8 การใช้กลอน การดำเนินทำนองหลัก การแปรทำนอง

1.2.10 แบบฝึกปฏิบัติที่ 9 การไล่สเกลเสียง

1.3 ขั้นตอนในการบรรเลงเพลงฝึกปฏิบัติการบรรเลงซอด้วงระบบ P.Q.C.T. สำหรับผู้ฝึกหัดปฏิบัติ แบ่งได้ 3 ระดับ คือ

1. ระดับเบื้องต้น ประกอบไปด้วย

- 1.1 เพลงแขกประเทศ เกา
- 1.2 เพลงต้นเพลงฉิ่งสามชั้น 7 บันไดเสียง
- 1.3 เพลงจระเข้หางยาวสามชั้น 7 บันไดเสียง
- 1.4 เพลงดวงพระธาตุสามชั้น 7 บันไดเสียง
- 1.5 เพลงนกขมิ้นสามชั้น 7 บันไดเสียง
- 1.6 เพลงฉิ่งมุล่ง 7 บันไดเสียง

2. ระดับกลาง ประกอบไปด้วย

- 2.1 เดี่ยวเพลงแขกประเทศ สามชั้น
- 2.2 เดี่ยวเพลงต้นเพลงฉิ่ง สามชั้น
- 2.3 เดี่ยวเพลงจระเข้หางยาว สามชั้น
- 2.4 เดี่ยวเพลงดวงพระธาตุ สามชั้น
- 2.5 เดี่ยวเพลงนกขมิ้น สามชั้น

3. ระดับสูง ประกอบไปด้วย

- 3.1 เดี่ยวเพลงพญาโศก สามชั้น

การบรรเลงซอด้วงเพลงต้นเพลงฉิ่งสามชั้น 7 บันไดเสียง เพลงจระเข้หางยาวสามชั้น 7 บันไดเสียง เพลงดวงพระธาตุสามชั้น 7 บันไดเสียง เพลงนกขมิ้นสามชั้น 7 บันไดเสียง เพลงฉิ่งมุล่ง 7 บันไดเสียง จะบรรเลงในลักษณะการไล่สเกลเสียงไปตามบันไดเสียง โดยเริ่มจากบันไดเสียงโด เป็นบันไดเสียงแรก จากนั้นตามด้วย บันไดเสียงฟา บันไดเสียงที บันไดเสียงมี บันไดเสียงลา บันไดเสียงเร บันไดเสียงซอล ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษากระบวนการสอนซอด้วงระบบ P.Q.C.T. ของครูจิรพล เพชรสม กระบวนการสอนซอด้วงระบบ P.Q.C.T. ของครูจิรพล เพชรสม เป็นรูปแบบการถ่ายทอดระบบ P.Q.C.T. (Professional quality competency teaching) ที่มุ่งเน้นให้เกิด

ความคล่องตัวในการบรรเลงซอด้วง และมีความชำนาญในการบรรเลงซอด้วงให้สูงขึ้น เน้นคุณภาพของเสียง การเรียนรู้เรื่องระบบบันไดเสียง รวมทั้งกลวิธีการประดิษฐ์เสียงให้เกิดความไพเราะ เน้นการรักษาสมรรถนะ รสมือ และความคล่องตัว รวมทั้งการเรียนการสอนและการประเมินผลทุกขั้นตอน มีจุดประสงค์เพื่อต้องการเสริมสร้างทักษะในการบรรเลงซอด้วง โดยมุ่งเน้นแก้ไขปัญหาในการแปรทำนอง ความคล่องตัวของระบบการใช้นิ้วในการบรรเลงซอด้วง และเป็นการฝึกให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการบรรเลงเทคนิคที่ใช้เป็นเทคนิคพื้นฐานในการบรรเลงซอด้วงเพื่อเสริมสร้างทักษะในการบรรเลงซอด้วง วิธีการบรรเลงซอด้วงนั้นให้ความสำคัญในด้านทักษะการแปรทำนอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการพัฒนาการบรรเลงซอด้วงและมีพื้นฐานในการบรรเลงในระดับสูงขึ้นไปได้อย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภาดา เดชแสง (2556, น. 113) พบว่า กระบวนการสอนซอด้วงระบบ P.Q.C.T. ของครูจิรพล เพชรสม มุ่งเน้นกระบวนการแก้ปัญหาในการเรียนซอด้วง ความคล่องตัวในการบรรเลงซอด้วง ความชำนาญในการบรรเลงซอด้วงให้สูงขึ้น เน้นคุณภาพของเสียงให้เกิดความชัดเจนในการบรรเลง เน้นการเรียนรู้เรื่องระบบบันไดเสียง เพื่อพัฒนาทักษะในการบรรเลงซอด้วงให้มีประสิทธิภาพ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff, 1982-1985 อ้างถึงใน ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์, 2538) ผู้ประพันธ์เพลงและนักดนตรีศึกษาชาวเยอรมันได้คิดค้นวิธีการสอนดนตรี มีจุดมุ่งหมายพื้นฐานสำคัญ คือ การพัฒนาความสามารถด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางดนตรี เสนอหลักการสอนดนตรีไว้ว่า การเรียนการสอนดนตรีควรเริ่มจากแนวคิดทางดนตรีที่ง่ายที่สุดเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจในการพัฒนาด้านการแสดงออกทางด้านดนตรีโดยอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นหลัก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการจัดทำและนำไปใช้

การเรียนการสอนเครื่องสายไทย ควรนำกระบวนการสอนซอด้วงระบบ P.Q.C.T. ของครูจิรพล เพชรสม นำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้การเรียนของผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี มีความพร้อมในการเรียนและการบรรเลงซอด้วงได้อย่างเต็มศักยภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาและพัฒนาการเรียนการสอนเครื่องดนตรีไทยระบบ P.Q.C.T. ของ ครูจิรพล เพชรสม ประเภทเครื่องสายชนิดอื่น ๆ ต่อไป
2. ควรศึกษาและพัฒนา โดยให้นำการเรียนการสอนซอด้วงระบบ P.Q.C.T. ของ ครูจิรพล เพชรสม ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

รายการอ้างอิง

คณะกรรมการอำนวยการจัดงาน 120 ปีชาตกาล หลวงไพเราะเสียงซอ (อุ่น ดุริยชีวิน).

(2555). สิบสองทศวรรษ วารสารเสียงไทย ไพเราะเสียงซอ. ม.ป.ท.

จิรพล เพชรสม. (2555). กลวิธีการสอนแบบจี ซอด้วง. กรุงเทพฯ: บริษัท พี.เพรส จำกัด.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2538). พฤติกรรมการสอนดนตรี. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภาดา เดชแสง. (2556). ศึกษาแนวความคิดการตีจะเข้ เพลงต้นเพลงฉิ่งสามชั้น 7 เสียง

ของอาจารย์จิรพล เพชรสม. ศิลปนิพนธ์ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี

คีตศิลป์ไทยศึกษา คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.